

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUMBİLİMLERİ FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Eski Türk Edebiyatına Giriş II	TDE108	2	2 + 0	4,0	Zorunlu
Birim Bölüm	Türk Dili ve Edebiyatı - Lisans (Bu ders sadece yüz yüze eğitim şeklinde yürütülmektedir)				
Amaç	Edebî sanatların sadece Divân edebiyatında değil sosyal hayatta ne kadar yaygın kullanıldığını fark eder. Edebî sanatların beyte/şiire katkısını örnekler yoluyla öğrenir. Bir beyitte bulunan edebî sanatı bulur ve edebî sanat yoluyla beyti anlar. Ders planında yer alan edebî türlere, eser ve yazar adı bakımından örnek verebilir. Edebî türlerin, Divan edebiyatı için önemini kavrar. Edebî sanatların birbirleriyle olan ilişkisini kavrar. Edebî sanat tasniflerinden en az birini bilir. Edebî tür ve nazım şekli farkını öğrenir. Özet olarak yüzyıllara göre edebiyat tarihi bilgisi edinir.				
Ders İçeriği	Dersin içeriği hakkında bilgi verilir, Ali Nihat Tarlan, Cem Dilçin'in sanat tasniflerini öğretilir bu bilgiler ışığında Teşbih, İstiâre, Leff ü Neşr, Tenâsüb, Telmîh, Teşhîs, İntâk, İrsâl-i Mesel, Mübâlağa, Tezat, İktibâs adlı söz sanatları beyitler üzerinden gösterilir. Aynı zamanda bu beyitlerin hangi Divan Edebiyatı türüne ait olduğu öğretilerek Divan Edebiyatındaki türler öğretilir.				
Ders Kaynakları	1. AKKUŞ, Metin; Klâsik Türk Şiirinin Anlam Dünyası Edebî Türler ve Tarzlar, Erzurum, Fenomen Yay., 2006, 3. COŞKUN, Menderes; Sözün Büyüsü Edebi Sanatlar, Ankara, Dergah Yayınları, 2007, 5. İSEN, Mustafa; "Türler", Eski Türk Edebiyatı El Kitabı, Ankara, 2003, s.363-370., 6. İZ, Fahri; KUT, Günay; "Divan Edebiyatında Nazım Türleri", Büyük Türk Klasikleri, C.1, 247-252., 2. AKTAŞ, Hasan; Edebi Sanatlar/Klasik Türk Şiirinde, Edirne, Yort Savul Yayınları, 2005., 4. DİLÇİN, Cem; Örneklerle Türk Şiir Bilgisi, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2000.				

Hafta	Konu
1	Recaizâde Mahmut Ekrem, Ali Nihat Tarlan, Cem Dilçin ve Ahmet Mermer'in edebî sanat tasnifleri, edebî tür tanımı.
2	Teşbih ve İstiâre: Maşûkun güzellik unsurlarıyla ilgili teşbih ve istiâreler, mazmun kavramı, Allah ile ilgili edebî türler: Tevhîd...
3	Teşhîs ve İntâk; Peygamberlerle ilgili edebî türler: Hilye, Kırk Hadis, Mevîd, Mirâcnâme, Na't, Siyer.
4	Leff ü Neşr ve Tenâsüb; Dinî Günler ve Bayramları Anlatan Türler: İdye, Ramazaniye Ahlakî Türler: Pend-nâme.
5	İktibâs ve İrsâl-i Mesel; Sosyal Yaşamı ve Eğlence Hayatını Anlatan Türler
6	Telmîh; Bir Yeri veya Yerleşim Yerlerini Anlatan Türler: Belde-nâme, dâriye, hamâm-nâme, sâhil-nâme, seyâhat-nâme, sefâret-nâme, şehir-engiz
7	Mübâlağa ve Tezat; Savaşları Anlatan Türler: Gazavât-nâme, Fetih-nâme, Selim-nâme Mevsimleri Anlatan Türler: Bahâriye, Temmûziye, Hazâniye ve Şitâiye
8	Ara Sınav (Tarih Düşürme Sanatı)
9	Hüsn-i Ta'îl, Tecâhül-i Ârif, İstifham; Yorum ve Tahminlerde Bulunulan veya Bilmece Niteliği Taşıyan Türler:Fâl-nâme..
10	Mecâz-ı Mürsel, Kinâye, Tevriye, Ta'rîz, Alay, Şaka, Yergi veya Şikâyet İçeren Türler: Hasb-i Hâl, Hezel, Hiciv.
11	Aks, Cinâs, İade, İştikak; Övgü veya Tebrîk İçeren Türler: Fahriye, Medhiye, Sıhhat-nâme.
12	Nidâ, Rücû, Sihri helâl, Tekrîr; Ölümü Anlatan Türler: Mersiye, Maktel-i Hüseyin.
13	Nadir görülen edebî sanatlar. Biyografik Türler: Sergüzeşt-nâme
14	Nadir görülen edebî sanatlar. Biyografik Türler: Sergüzeşt-nâme

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	2	14
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim	Sınıf Dışı Çalışma	3	14
Ara Sınav 1		10	1
Kısa Sınav 1		6	1
Final		14	1
Ders İş Yüğü:		100	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		3,92	

Program Çıktıları	
1	Türk edebiyatı ve edebiyat tarihi, Türk lehçeleri-alfabeleri Türkiye Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi ve yazılı (Eski ve Yeni Türk Edebiyatı) ve sözlü (anonim edebiyat, âşık edebiyatı, tekke tasavvuf edebiyatı) edebi geleneklerle ilgili ileri düzeyde, güncel teorik ve uygulamalı bilgilerine sahiptir.
2	Disiplinler arası bir farkındalıkla alanıyla ilgili akademik araştırmalar gerçekleştirir.
3	Türk Dili ve Edebiyatı Programında kullanılan ve güncel bilgileri içeren ders materyallerini, araştırma metotlarını, bilgi ve teorilerini; eğitim-öğretim, araştırma ve kamusal hizmet alanlarında uygular
4	Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık faaliyetlerin yürütülmesinde bireysel veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.
5	Alanı ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri sosyal/kültürel/ekonomik katma değeri olan düşünceye/yaklaşım/ürüne dönüştürülmesi hususunda sorumluluk alır.
6	Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.
7	Öğrenme gereksinimlerini belirleyerek öğrenme hedefleri doğrultusunda kendisinin ve sorumluluğu altındaki kişilerin performanslarının geliştirilmesine yönelik faaliyetleri planlar ve yönetir
8	Eğitimi boyunca edindiği bilgi ve becerilerle yaşam boyu öğrenmeye yönelik bir motivasyon ve tutum geliştirir.
9	Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır.
10	Alan ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirebilme, düşünceleri ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır
11	Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular.
12	Alanıyla ilgili yaptığı araştırmalarda bilgi ve bilişim teknolojilerini etkili bir şekilde kullanır.
13	Alan ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder.
14	Türk kültürü, dili ve edebiyatıyla ilgili güncel problemlere bireysel çalışmalarıyla veya bir ekibin üyesi olarak çözümler üretir ve ürettiği çözümleri alan uzmanlarla paylaşır.
15	Eleştirel düşünme, akademik yazım ve sunum konularında temel becerilere sahiptir

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14	PÇ 15
Klasik Türk edebiyatı dilbilgisi özelliklerini, alfabesini öğrenir.	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5
Türk dili ve edebiyatı alanında kişi ve kurumları bilgilendirir ve onlara düşüncelerini aktarır. Alanı ile ilgili çözüm önerilerini modern kuramlara dayanarak uygulamalı olarak ortaya koyar.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5
Klasik Türk edebiyatının poetikası, dönemleri, hayat ve toplumla olan ilişkisi, dil-kültür ve medeniyete olan katkılarıyla günümüz edebiyatına olan etkilerini öğrenir.	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5
Sahada derleme, yöntem ve teknikleri hakkında bilgi sahibi olur.	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5
Türk dili ve edebiyatı alanında edinmiş olduğu bilgi ve becerileri, disiplinler arası çalışmalarda kullanır.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5
Ortalama Değer	5	4,8	5	5	5	5	4,4	5	5	5	5	4,2	5	5	5